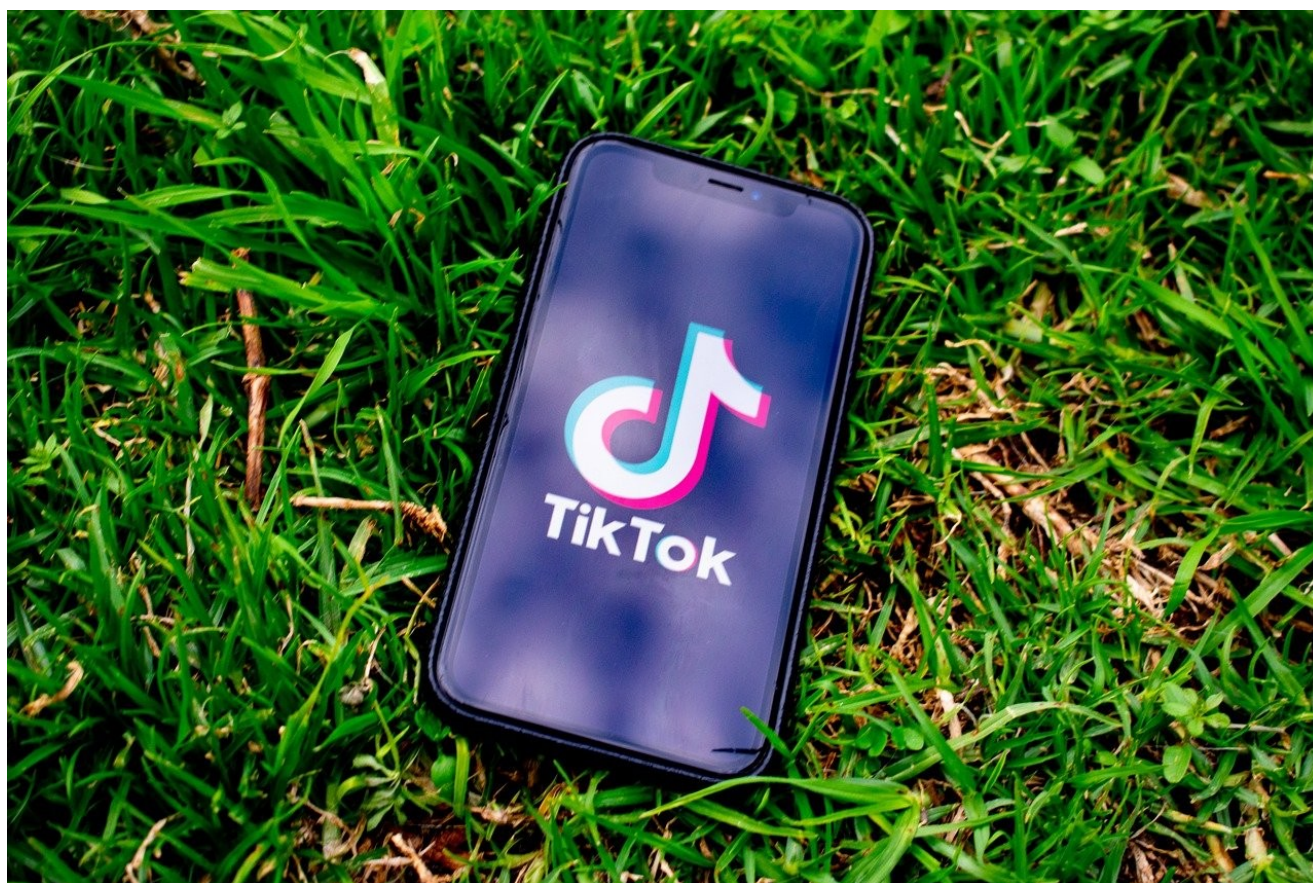

Sare sozialak eta film laburrak

Sare sozialetako bideoen inguruan Lander Arretxeak hausnarketa interesgarria egin du, izan ere, bati baino gehiagori zer pentsatua eman dio Canneseko zinemaldiak iragarri duenak: Tit Tok bidezko film laburren lehiaketa jarriko du martxan.

Gai hori ardatz harturik, honako ariketa hauek egiteko proposamena duzu honakoa:

- Whatsappeko mezu mota ikusirik, hausnarketa laburra idatzi.
- Artikulua irakurri eta erantzun egokia hautatu. Ondoren, iritzia eman.
- Testuan ageri diren esapideei arreta jarri eta lexikoa landu.
- Iritzi-artikulua idatzi.

Pixabay

1. Mezuak eta mezuak

Horrelako mezu luzerik maiz jasotzen duzu whatsapppe?

Bai ☐

Ez ☐

Idatzi labor-labor horrelakoetan zer pentsatzen duzun eta nola jokatzeko duzun.

Ez badituzu horrelakoak jasotzen, adierazi nola jokatu zenukeen. Idatzi labor hori baliagarria izan dezakezu sekuentziaren amaierako idazketa-jardueran.

NEIKER animalien tuberkulosiaren aurkako txerto bat garatzen ari da

Gaur tuberkulosiaren munduko eguna da, eta hori da NEIKERen lehentasunezko ikerketa ildoetako bat

Gaur, martxoak 24, Tuberkulosiaren Munduko Egunarekin bat eginez, NEIKERek gaixotasun hori zaintzearen garrantzia azpimarratzen du, bere lan ildoetako bat baita. NEIKEReko Animalia Osasuneko Departamentuko laborategietan Euskadiko basoko espezieen gaixotasun kopuru handi baten prebalentzia monitorizatzen da, eta horien artean daude estatuko zaintza planean planteatutakoak, hala nola tuberkulosia.

Ildo horretan, gainera, NEIKER animalien tuberkulosiaren aurkako txerto bat garatzeko lanean ari da. Hasierako helburua basurdean tuberkulosia kontrolatzea izan zen, beste erkidego batzuetan arazo handia baita, baina gerora beste espezie batzuetan lan egin da, hala nola oreinean, azkonarreen eta txahaletan. Kasu guztietan, BCG txertoarekin lortutako baino ondorio hobeak edo parekoak ikusi dira, hura erreferentziazko txertotzat jotzen delarik, pertsonengan erabili izan dena.

NEIKERek, Animalia Osasuneko Departamentuaren bidez, batez beste 150 basurde eta oreinen laginak aztertzen ditu urtero tuberkulosia detektatzeko. Bakartutakoen ehunekoa txikia da, aztertutako animalien %1,1 ingurukoa. Hala ere, basa faunaren zaintzak berebiziko garrantzia du, gaixotasun batzuk, besteak beste, hegazti gripea, txerri izurria edo tuberkulosia, abeletxeetara irits daitezkeelako animalia horien bidez.

Sakrifizioak positibo faltsuengatik

Analisetan, Mycobacterium tuberculosis Konplexukoak ez diren beste mikobakterio batzuk ere aurkitu ohi dira, tuberkulosoak ez diren mikobakterio esaten zaienak. Horietako batzuek ez dute osasun inplikaziorik, baina animalien tuberkulosia desagerrarazteko programetan erabiltzen diren diagnostiko teknikan eragiten dute, eta positibo faltsuak ematen dituzte. Horrek tuberkulosirik ez duten animaliak hiltzea eragin dezake, eta horrek alferrikako kostua dakar.

NEIKER bi ikerketa proiektutan ari da lan egiten: bat EBk finantzatzen du (Interreg-POCTEFA) eta bestea Zientzia eta Berrikuntza Ministerioak (MICINN), tuberkulosiaren diagnostikoan interferitzen duten bakterioak identifikatzeko, eta horien presentziaren ondorioz diagnostikorako erabilitako tekniken emaitzak aldatzea galarazteko.

Parke. Euskadiko Parke Teknologikoak. parke.eus (moldatua)

2. Ate joka

a) Irakurri Lander Arretxeak Berria egunkarian idatzitako iritzi-artikulua.

Ate joka

berria

Belaunaldikide askori entzun diot purrustada: zer demontre da ditzosozko Tik Tok hori? Galdera horrek eman dezake gaurko adin-arrakalaren neurria: bideo laburrak oinarri dituen sare sozialak hogeita hamar urteren bueltan gabiltzanak aztoratu bagaitu, arrotz eta zahar sentiarazi bagaitu kolpetik,

zenbateraino daude gaurko nerabeen ohiturak berrogeita hamarren langa gainditu dutenetatik aldenduta? Bada eten horren bi muturretatik elkar ulertzerik?

Gauzak horrela, Canneseko jaialdi prestigiotsuak iragarri duenak azkura eragingo dio zinemazale kontsokratu bati baino gehiagori: Tik Tok bidezko film laburren lehiaketa abiatu berri du. Parte hartzeko nahikoa da #TikTokShortFilm traola erabili eta sare sozialean bertan edukia partekatzea. Hogeita hamar segundo eta hiru minutu arteko lanak hartuko dituzte aintzat, eta biltzen dituzten proposamen guztien artean onenak hautatuko ditu oraindik jakinarazi ez duten zuzendari entzutetsu batek. Zalantzezkoa da deialdiaren sakoneko motibazioa bera ere: Tiktok Cannes jaialdiaren babesle ofiziala izango dela iragartzearekin batera jarri dute lehiaketa martxan.

Bideo-pilulak eta formatu gero eta laburragoak ugaritu direnetik egin diren hainbat galdera berpiztu ditu horrek: zein da istorio edo ideia bat kontatzeko gutxieneko iraupena? Berehalako onarpenak baldintzatzen duen sare sozial batean egindako lanak artelan baten esentzia bil dezake? Bistan da sareetarako egiten den bideogintza zinemaren moldeetatik urrun samarrekoea izan ohi dela, baina formatua bera baliogabea dela irmoki adierazteko oinarriarik bada? Nik, bederen, ez dut aurkitu oraindik.

Paradoxikoa bada ere, formatu bertikaleko bideoen lehiaketa honek egiteko modu horizontalagoa ekarriko du; inoiz baino errazagoa izango da, izan ere, Cannesen bere tokitxo izango duen sari honetan parte hartzea. Edo hala behar luke behintzat. Nik ere ez dakit Tik Tok taxuz erabiltzen, ni ere sentiarazten nau zahar, baina lehenago botatako galderen erantzun bila, #TikTokShortFilm traolaren bilakaera jarraitzeko gogo piztu zait. Belaunaldi bakoitzak aurkitzen ditu mugitzen dituen gaiak lantzeko bideak, bere ohitura eta baliabideetara egokituta. Ederra dute aukera gure aurreiritziak eta egoskorkeria ipurdi bistan uzteko.

Lander Arretxea. (Moldatua)

2022ko martxoaren 23a.

b) Hautatu baieztapen edo galderari dagokion erantzun egokia:

1.- Hogeita hamar urteren bueltan dabiltzan asko asaldatu egin dira...

- a) ez dutelako Tik Tok aplikazioa ulertzen, izan ere, bertan nerabeak purrustaka ibiltzen dira etengabe.
- b) Tik Tok aplikazioa ez dutelako ezagutzen eta zahar sentitzen dira.

2.- Canneseko jaialdi prestigiotsuak iragarritakoak...

- a) kezkati utzi ditu zinemazale batzuk, Tiktok bidezko lehiaketa jarri baitu martxan jaialdiko zuzendari ospetsu batek.
- b) ezinegon sortuko dio zinemazale bati baino gehiagori: Tik Tok bidezko film laburren lehiaketa jarriko baita martxan eta, gainera, jaialdiaren babeslea ere izango da Tik Tok.

3.- Landerren ustez, bideo-pilulak eta formatu laburreko istorio edo ideiak...

- a) ontzat emateko modukoak izan litezke agian, bideogintza mota hori zinemaren moldeetatik urrun badago ere.
- b) ezin dira artelantzat hartu, ez baitira zinemaren moldeetara egokitzen. Ez dago arrazoi sendorik formatu hori ontzat jotzeko.

4.- Testuak honela dio: “formatu bertikaleko bideoen lehiaketa honek egiteko modu horizontalagoa ekarriko du”. Zer esan nahi du?

- a) Tik Tok aplikazioaren erabiltzaileek beste gai batzuk jorratuko dituztela, eta beste ohitura batzuen berri ere emango dutela.
- b) Sekula baino errazagoa izango dela horrelako jaialdi batean parte hartzea.

5.- “Canneseko jaialdiaren asmoak azkura eragin dio zinemazale kontsagratu bati baino gehiagori”.

Zer esan nahi du?

- a) Zinemagile askori kitzikagarria iruditu zaiela Canneseko jaialdiaren asmoa.
- b) Jaialdian Tik Tok bidezko film laburren lehiaketa abian jartzeak deseroso sentiarazi dituela zinemazale asko.

Argazkia: flickr.com CC BY-NC 2.0

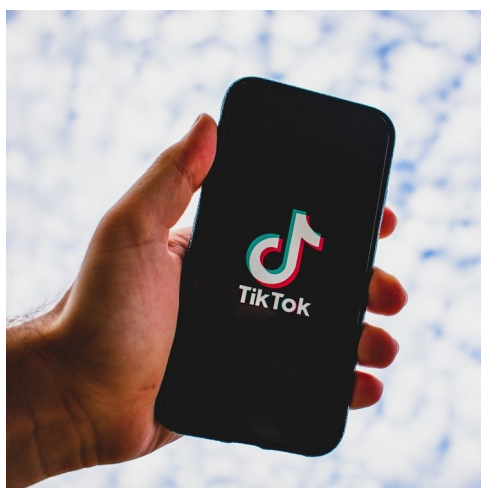
c) Irakurri testuan aipatzen den ideia hau, eta erantzun galderari:

“Egokia da Canneseko jaialdian Tik Tok bidezko bideoei tokia ematea, kalitatea ere egon daiteke horrelako bideo laburretan. Aurreiritziz beteta gaude”.

Ados zaude baieztapen horrekin? Eman zure iritzia eta arrazoitu:

3. Nola esango zenuke...?

Irakurri testuan erabili diren esamolde hauek eta erreparatu nabarmendutako lexikoari. Nola emango zenituzke, esanahia aldatu gabe eta zeure hitzak erabiliz, beste modu batera?

Pixabay

- Zer demontre** da ditxosozko Tik Tok hori?
- Horrek eman dezake **adin-arrakalaren neurria**
- Adin batekoak garenok **aztoratu gaitu**
- Zahar sentiarazi gaitu **kolpetik**
- Berrogeita hamarren langa** gainditu dutenak
- Formatua baliogabea dela **irmoki** adierazteko oinarria badut
- Tik Tok **taxuz** erabiltzen ez dakit
- Aurreiritziak eta egoskorkeria **ipurdi bistan uzteko** aukera dute.

-
-
-
-
-
-
-
-

Handwritten text area with horizontal lines.

Pixabay

ERANTZUNAK

2. Ate joka

b) Erantzunak:

1.B; 2. B; 3. A; 4.B 5.B

3. Nola esango zenuke...?

Erantzun posibleak:

- Zer arraio** da ditzosozko Tiktok hori?
- Horrek eman dezake **belaunaldien arteko diferentzien neurria**.
- Adin batekoak garenok **urduritu / asaldatu gaitu/ deseroso sentiarazi gaitu**.
- Zahar sentiarazi gaitu **bat-batean**.
- Berrogeita hamar urtetik gora** dutenak.
- Tinko** adierazteko oinarria badut.
- Tiktok **behar den bezala** erabiltzen ez dakit.
- Aurreritziak eta egoskorkeria **agerian uzteko** aukera dute.

HIZTEGI LAGUNGARRIA

Zuzendari entzutetsu batek: zuzendari ospetsu batek, sona handiko zuzendari batek.

Bideo-pilulak: bideo labur-laburrak.

Berehalako onarpenak baldintzatzen duen sare soziala: berehala ematen diren erantzun positiboen mende dagoen sare soziala.

Ederra dute aukera...: aukera aparta dute...